

Buurtcontactvrouw

Inburgeren combineren met een niveau-I opleiding

Minister Vogelaar benadrukte in haar interview met Les (nummer 148) het belang van vervolgmogelijkheden voor vrouwen na de inburgering. In haar tour door de wijken had zij veel potentieel gezien onder allochtone vrouwen, die zelf ook aangaven grote behoefte te hebben zich verder te ontwikkelen. Niet stoppen na de inburgering, maar participeren. Het project Buurtcontactvrouwen biedt vrouwen die mogelijkheid. Een verslag van Jacqueline de Maa en Mieke Harderwijk.

Van OGO naar werk

In het project Buurtcontactvrouwen ontwikkelt het ITTA (sinds het najaar 2006) in samenwerking met ROC's een opleidings-traject, waarin de inburgering wordt gecombineerd met (of wordt gevolgd door) een niveau 1-opleiding Welzijn met een stage of gesubsidieerd werk als buurtcontactvrouw. Dit project wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie van SZW. De opleiding Buurtcontactvrouwen geeft vrouwen die inburgeren met een OGO-traject (OGO staat voor: opvoeding, gezondheidszorg en onderwijs) de kans om zich verder te ontwikkelen in opleiding en werk. De combinatie, dan wel aansluiting van inburgering en opleiding geeft de vrouwen in korte tijd een betere uitgangspositie om deel te nemen aan de arbeidsmarkt.

Buurtcontactvrouw wordt Buurtconsulent

In Den Haag is in november 2006 de eerste opleiding Buurtcontactvrouwen (zie kader) gestart. De deelnemers vonden de naam Buurtcontactvrouwen niet sjiek genoeg en hebben zichzelf omgedoopt tot buurtconsulenten, waarmee één doel van de opleiding: 'het assertiever maken van de vrouwen' in deze groep alvast bereikt is. Deze groep vrouwen zal de opleiding in juni 2008 afronden. In maart 2008 starten er in Den Haag twee nieuwe groepen. De verwachting is dat er in Amsterdam ook snel twee groepen van start zullen gaan.

De wijk centraal

De opleiding Buurtconsulenten in Den Haag is gestart in de wijk Escamp. De opleiding wordt verzorgd door de afdeling Educatie en de afdeling Mens en Maatschappij van de Mondriaan Onderwijsgroep, het ROC in Den Haag, en door de wel-

in een Prachtwijk

zijnsorganisatie in de wijk: Stichting Mooi. De docenten werken intensief samen, maar zijn elk verantwoordelijk voor een deel: het taalonderwijs, de opleiding Zorg en Welzijn en de praktijkopdrachten, inclusief stage en werk. De eerste groep buurtconsulenten richt zich volledig op de wijk Escamp. De scholen, instellingen en bedrijven in de wijk Escamp staan dan ook centraal. In de tweede ronde zal er ook in de wijk Laak een groep starten.

INSTELLINGEN IN DE WIJK ESCAMP

Geboorte en opvoeding
Consultatiebureau
Verloskundige
Steunpunt opvoeding
Gezondheidszorg
Huisarts
GGD
Tandarts
Ziekenhuis
Apotheek
Maatschappelijk werk
Lezen en spelen
Speelzaal
Spelothek
Bibliotheek
Onderwijs
Peuterspeelzaal
Basisschool
Voortgezet onderwijs
ROC
Vrije tijd

Sportclubs
Buurthuizen
Veiligheid en huisvesting
Politiebureau
Handhavingsteam
Woningbouwverenigingen
Betalen en verzekeren
Banken
Verzekeringskantoren

Instellingen en AKA-competenties

In de eerste fase van de opleiding maken de vrouwen kennis met de instellingen. Zij leren de taal die nodig is om binnen de instelling te communiceren. Ze krijgen informatie over het doel en de werkwijze van de instelling. Ook bezoeken ze de instelling voor een rondleiding of informatiebijeenkomst. In tweede instantie voeren zij praktijkopdrachten uit bij deze instellingen om de eigen kennis, houding en vaardigheden te verbeteren.

Ook in het lesprogramma staan de instellingen centraal. De opleiding Zorg en Welzijn werkt met de thema's waar de instellingen aan gekoppeld zijn (zie overzicht). Daarbij sluiten docenten aan bij de cruciale praktijksituaties van OGO, Burgerschap en Werk zoeken en bij de zogenaamde AKA-competenties. De AKA-competenties worden als uitgangspunt gebruikt voor het lesprogramma van alle brede assistentenopleidingen (mbo

niveau 1). Om de doorstroommogelijkheden van de opleiding Buurtconsulenten naar werk en vervolgoopleidingen groot te houden, is het van belang de AKA competenties ook in de opleiding Buurtconsulenten als uitgangspunt te nemen. In de opleiding wordt gewerkt aan de algemene AKA competenties en aan de relevante specifieke competenties voor Zorg en Welzijn.

ALGEMENE AKA COMPETENTIES

DE ASSISTENT IS IN STAAT:

1. zijn eigen werkzaamheden voor te bereiden;
2. veilig en milieubewust te werken;
3. zorg te dragen voor kwaliteit;
4. samen te werken;
5. tijdens werkzaamheden te communiceren;
6. klantgericht te handelen;
7. om te gaan met problemen;
8. beroepscompetenties te blijven ontwikkelen;
9. de werkrelatie te onderhouden.

RELEVANTE COMPETENTIES ZORG EN WELZIJN

14. omgaan met bezoekers;
17. helpen bij recreatieve activiteiten;
19. omgaan met zorgvragers/ cliënten.

Taal in de opleiding

In de opleiding wordt heel veel gedaan aan taal. Er is een paralleltraject met een Nt2-programma. In deze lessen oefenen de vrouwen met gesprekken voeren in een bibliotheek, bij een woningbouwvereniging, bij een buurthuis etc. Ze krijgen veel woordenschatoefeningen en lezen veel teksten van, of passend bij, de eerder genoemde instellingen. Ook wordt er veel aandacht besteed aan de opbouw van schrijfvvaardigheid gekoppeld aan de thema's die horen bij de instellingen. In de lessen zorg en welzijn wordt veel gesproken, gelezen en geschreven. Tijdens de stage krijgen de vrouwen taalopdrachten mee. Ze verzamelen en lezen teksten op hun stageadres, vullen een woordenschrift

met woorden die zij tijdens hun stage leren en houden een logboek bij. Tot slot krijgen de vrouwen die dit nodig hebben remediërende opdrachten. In de eerste groep buurtconsulenten betreft dit vooral de schrijfvaardigheid. Drie vrouwen hadden bij aanvang van de opleiding nauwelijks niveau A1 voor schrijven. Deze vrouwen worden met een combinatie van heel veel schrijfoverdrachten (kilometers maken) en gerichte feedback naar niveau A2 gebracht. Om de doorstromingsmogelijkheden naar een MBO niveau 2 opleiding te vergroten wordt tijdens de opleiding veel gewerkt aan de ontwikkeling van leesvaardigheid.

Werk en stage in een Prachtwijk

Inmiddels is de eerste groep vrouwen begonnen met werk of een stage. De vrouwen met een uitkering hebben een gesubsidieerde baan. De niet uitkeringsgerechtigden lopen stage en krijgen daarvoor een stagevergoeding. De vrouwen lopen anderhalf tot twee dagen per week stage bij welzijnsinstellingen, de bibliotheek, een peuterspeelzaal, een buurt(koffie)kamer of een woningbouwvereniging. Daarnaast begeleiden de vrouwen (een dagdeel per week) een aantal inburgeraars van de Mondriaan Onderwijsgroep.

De buurtconsulenten leren en werken in een Prachtwijk van Vogelaraar. Dit schept extra mogelijkheden voor werk. Twee buurtconsulenten werken voor een woningbouwvereniging. Zij werken als contactvrouw en

aanspreekpunt in een toekomstig sloopgebied van de wijk. Hoewel zij dit in eerste instantie wel eng vonden, doen ze het uitstekend en naar volle tevredenheid van de woningbouwvereniging. Een baan (al dan niet gecombineerd met een niveau 2 BBL-opleiding) ligt dan ook in het verschiet.

Buurtconsulenten begeleiden inburgeraars

Al ruim voor het begin van de stage zijn de buurtconsulenten voorbereid op het begeleiden van inburgeraars. Zij krijgen tijdens hun opleiding een module over de inburgering. Kennis en (taal)vaardigheid zijn zo al ruimschoots voor de stage aanwezig. Daarnaast bezoeken ze tijdens het lesprogramma een OGO-groep of een groep Taal en Ouderbetrokkenheid. In twee bijeenkomsten maken zij kennis met de inburgeraars en voeren ze samen een aantal opdrachten uit. Daarna krijgt elke buurtconsulent een OGO-deelnemer onder haar hoede, die ze helpt bij de voorbereiding, uitvoering en nabespreking van de praktijkopdrachten waarmee de inburgeraars portfoliobewijzen voor het Inburgeringsexamen kunnen verzamelen. De buurtconsulent gaat mee naar de instelling, maar laat de inburgeraar uiteraard zelf de opdracht uitvoeren. Ze werken hierbij in groepjes van vier, zodat de buurtconsulenten elkaar ook feedback kunnen geven.

Tijdens de stage wordt de buurtconsulent voor een dagdeel aan een

OGO-groep gekoppeld. Zij ondersteunt tijdens de les en bij de uitvoering van de praktijkopdrachten en krijgt zelf ook begeleiding van de docent van de inburgeraars. Zo ontstaat er een win-winsituatie voor inburgeraars en buurtconsulenten.

'Wij zijn echt dapper geworden.'

Zelfstandigheid, assertiviteit, sociale vaardigheden, preprofessionele vaardigheden, het wordt allemaal geleidelijk opgebouwd in de opleiding. Zo is de opleiding in het begin volledig onder schooltijd van de kinderen. Tijdens de stage moeten de deelnemers overblijf regelen voor hun kinderen. Op deze manier worden de vrouwen stapsgewijs voorbereid op het functioneren op de arbeidsmarkt. Dat vinden ze vaak moeilijk en maakt hen soms ook boos, omdat ze ook zaken tegenkomen die ze minder leuk vinden. Toch geven ze zelf aan dat ze er veel van leren en dat ze zelfstandiger en dapperder zijn geworden.

Buurtconsulent en dan?

Alle buurtconsulenten willen en moeten na de opleiding aan het werk of doorgaan naar een niveau 2 BBL-opleiding. In het laatste deel van de opleiding wordt daarom veel aandacht besteed aan werk zoeken, een netwerk opbouwen, solliciteren etc. Mocht dit niet lukken, dan worden de vrouwen bemiddeld naar werk. We gaan er voorlopig vanuit dat het laatste niet nodig is. De vooruitzichten zijn positief want de eerste buurtconsulent heeft al een baan. Zij gaat voorlopig 8 uur per week werken als buschauffeur en begeleider bij het vervoer van kinderen met een handicap. Zodra zij de opleiding heeft afgerond, kan het aantal uren worden uitgebreid. Dit eerste succes werkt stimulerend voor de rest van de groep, die dolgraag aan het werk wil.

*Jacqueline de Maa
Mieke Hardenvijk*

Jacqueline de Maa werkt bij het ITTA en ondersteunt de docenten en projectleider van de opleiding buurtconsulenten in Den Haag.

Mieke Hardenvijk werkt bij de Mondriaan onderwijsgroep en is projectleider van het project buurtconsulenten in Den Haag.